Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2020. gada 28. janvārī*

Valsts pienākumu neizpilde – Direktīva 2011/7/ES – Maksājumu kavējumu novēršana komercdarījumos – Komercdarījumi, kuros parādnieks ir publiska iestāde – Dalībvalstu pienākums nodrošināt, ka publiskām iestādēm noteiktais maksājuma termiņš nepārsniedz 30 vai 60 dienas – Pienākums sasniegt rezultātu

Lietā C-122/18

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, ko 2018. gada 14. februārī cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv *G. Gattinara* un *C. Zadra*, pārstāvji,

prasītāja,

pret

Itālijas Republiku, ko pārstāv *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *S. Fiorentino* un *F. De Luca*, *avvocati dello Stato*,

atbildētāja,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietniece R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], palātu priekšsēdētāji Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], A. Prehala [*A. Prechal*], M. Safjans [*M. Safjan*] un S. Rodins [*S. Rodin*], tiesneši L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], K. Toadere [*C. Toader*], F. Biltšens [*F. Biltgen*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] un N. Pisarra [*N. Piçarra*] (referents),

ģenerāladvokāts: Dž. Hogans [*G. Hogan*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – itāļu.

Spriedums

1 Savā prasības pieteikumā Eiropas Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka Itālijas Republika, nenodrošinot un joprojām nenodrošinādama, ka tās publiskās iestādes nepārsniedz 30 vai 60 kalendāro dienu termiņus, kas piemērojami to komercparādu samaksai, nav izpildījusi pienākumus, kuri tai ir noteikti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/7/ES (2011. gada 16. februāris) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos (OV 2011, L 48, 1. lpp.), it īpaši tos, kas ir noteikti minētās direktīvas 4. pantā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

2 Direktīvas 2011/7 3., 9., 12., 14., 23. un 25. apsvērumā ir noteikts:

"(3) Daudzi maksājumi komercdarījumos starp tirgus dalībniekiem vai starp tirgus dalībniekiem un publiskām iestādēm tiek veikti vēlāk, nekā noteikts līgumā vai izklāstīts vispārējos tirdzniecības nosacījumos. Lai gan preces ir piegādātas vai pakalpojumi sniegti, daudzi ar tiem saistītie rēķini tiek maksāti, ievērojami kavējot termiņu. Šādi maksājumu kavējumi nelabvēlīgi ietekmē likviditāti un apgrūtina uzņēmumu finanšu pārvaldību. Tie ietekmē arī uzņēmumu konkurētspēju un rentabilitāti, ja kreditoram maksājuma kavējuma dēļ ir nepieciešams ārējs finansējums. [..]

[..]

(9) Šai direktīvai būtu jāreglamentē visi komercdarījumi neatkarīgi no tā, vai tos veic starp privātiem vai publiskiem uzņēmumiem vai starp uzņēmumiem un publiskām iestādēm, ņemot vērā to, ka publiskās iestādes uzņēmumiem veic ievērojamu maksājumu apjomu. Tādēļ būtu arī jāreglamentē visi komercdarījumi starp galvenajiem līgumslēdzējiem un viņu piegādātājiem un apakšuzņēmējiem.

[..]

(12) Maksājuma kavējums ir līguma pārkāpums, kas zemās vai nulles nokavējuma procentu likmes un/vai atlīdzināšanas procedūras ilguma dēļ parādniekiem vairumā dalībvalstu ir kļuvis finansiāli izdevīgs. Lai šo tendenci pavērstu pretējā virzienā un atturētu no maksājumu kavējumiem, ir nepieciešama izlēmīga pāreja uz maksājumu tūlītējas veikšanas kultūru, saskaņā ar kuru par redzami netaisnu līguma noteikumu vai praksi vienmēr būtu jāuzskata tas, ka tiek izslēgtas tiesības pieprasīt procentus. Šādai pārejai būtu jāietver arī īpašu noteikumu ieviešana par maksājumu termiņiem un par kreditoriem radušos izmaksu kompensēšanu, un – *inter alia* – par to, ka būtu jāprezumē, ka ir redzami netaisni izslēgt tiesības uz atgūšanas izmaksu kompensāciju.

[..]

(14) Savienības tiesību aktu konsekvences dēļ arī šīs direktīvas nolūkā būtu jāpiemēro "līgumslēdzējas iestādes" definīcija, kas paredzēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/17/EK (2004. gada 31. marts), ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs [(OV 2004, L 134, 1. lpp.)], un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/18/EK (2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru [(OV 2004, L 134, 114. lpp.)].

[..]

(23) Publiskajām iestādēm parasti ir pieejamas drošākas, uzticamākas un nepārtrauktākas ienākumu plūsmas nekā uzņēmumiem. Turklāt daudzas publiskās iestādes finansējumu var iegūt ar daudz izdevīgākiem nosacījumiem nekā uzņēmumi. Vienlaikus publiskās iestādes savu mērķu sasniegšanā ir mazāk atkarīgas no stabilu tirdzniecības sakaru veidošanas nekā uzņēmumi. Ilgi maksājumu termiņi un publisko iestāžu pieļauti novēloti maksājumi par precēm un pakalpojumiem rada nepamatotas izmaksas uzņēmumiem. Tādēļ ir atbilstīgi ieviest īpašus noteikumus attiecībā uz komercdarījumiem, kas saistīti ar precēm vai pakalpojumiem, kurus publiskajām iestādēm piegādā/sniedz uzņēmumi, un minētajos noteikumos jo īpaši paredzēt tādus maksājumu termiņus, kas parasti nepārsniedz 30 kalendārās dienas, ja vien līgumā nav īpaši noteikts citādi un ar nosacījumu, ka tam ir objektīvs pamatojums saistībā ar līguma īpatnībām un ka šis termiņš nekādā gadījumā nepārsniedz 60 kalendārās dienas.

[..]

(25) Saistībā ar maksājuma kavējumu īpašu iemeslu bažām rada situācija veselības aprūpes pakalpojumu jomā daudzās dalībvalstīs. [..] Veselības aprūpes sistēmām kā svarīgai Eiropas sociālās infrastruktūras daļai savas vajadzības bieži vien nākas pielāgot pieejamajam finansējumam. Tādēļ būtu jāparedz, ka dalībvalstis drīkst atļaut zināmu elastību saistību izpildē publiskajām struktūrām, kas sniedz veselības aprūpes pakalpojumus. Šajā nolūkā, pastāvot konkrētiem nosacījumiem, vajadzētu ļaut dalībvalstīm likumisko maksājuma termiņu pagarināt līdz, ilgākais, 60 kalendārajām dienām. Tomēr dalībvalstīm būtu jāpieliek visas pūles, lai nodrošinātu, ka maksājumi veselības aprūpes nozarē tiek veikti tiesību aktos noteiktajos termiņos."

3 Direktīvas 2011/7 1. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:

"1. Šīs direktīvas mērķis [ir] apkarot maksājumu kavējumus komercdarījumos, lai nodrošinātu iekšējā tirgus pienācīgu darbību, tādējādi veicinot uzņēmumu un jo īpaši [mazo un vidējo uzņēmumu (MVU)] konkurētspēju.

2. Šo direktīvu piemēro visiem maksājumiem, ko veic kā atlīdzību komercdarījumos."

4 Šīs direktīvas 2. pantā ir noteikts:

"Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

[..]

2) "publiska iestāde" ir līgumslēdzēja iestāde, kas definēta Direktīvas [2004/17] 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā un Direktīvas [2004/18] 1. panta 9. punktā, neatkarīgi no līguma priekšmeta vai vērtības;

[..]

4) "maksājuma kavējums" ir maksājuma neveikšana līgumā vai tiesību aktos noteiktajā termiņā, ja ir izpildīti 3. panta 1. punktā vai 4. panta 1. punktā paredzētie nosacījumi;

[..]

[..]."

5 Direktīvas 2011/7 3. panta 1. un 3. punktā ir paredzēts:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka komercdarījumos starp uzņēmumiem kreditoram bez vajadzības atgādināt ir tiesības uz nokavējuma procentiem, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) kreditors ir izpildījis savas līgumsaistības un juridiskos pienākumus;

b) kreditors nav laikus saņēmis maksājamo summu, izņemot gadījumus, kad parādnieks nav atbildīgs par nokavējumu.

[..]

3. Ja ir izpildīti 1. punktā paredzētie nosacījumi, dalībvalstis nodrošina, ka:

a) kreditoram ir tiesības pieprasīt nokavējuma procentus no nākamās dienas pēc līgumā noteiktās maksājuma dienas vai maksājuma termiņa beigu dienas;

b) ja maksājuma diena vai maksājuma termiņa beigu diena līgumā nav noteikta, kreditoram ir tiesības pieprasīt nokavējuma procentus, beidzoties vienam no šādiem termiņiem:
   i) 30 kalendārās dienas pēc tam, kad parādnieks saņēmis rēķinu vai līdzvērtīgu maksājuma pieprasījumu;
   ii) ja rēķina vai līdzvērtīga maksājuma pieprasījuma saņemšanas diena nav skaidri noteikta – 30 kalendārās dienas pēc preču vai pakalpojumu saņemšanas dienas;
   iii) ja parādnieks saņem rēķinu vai līdzvērtīgu maksājuma pieprasījumu agrāk nekā preces vai pakalpojumus – 30 kalendārās dienas pēc preču vai pakalpojumu saņemšanas dienas;
   iv) ja pieņemšanas vai pārbaudes procedūra, ar kuru ir jāpārbauda preču vai pakalpojumu atbilstība līgumam, ir paredzēta tiesību aktos vai līgumā un ja parādnieks saņem rēķinu vai līdzvērtīgu maksājuma pieprasījumu agrāk vai dienā, kad notiek šāda pieņemšana vai pārbaude – 30 kalendārās dienas pēc minētās dienas."

6 Direktīvas 2011/7 4. panta "Darījumi starp uzņēmumiem un publiskām iestādēm" 1., 3., 4. un 6. punktā ir noteikts:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka komercdarījumos, kur parādnieks ir publiska iestāde, beidzoties 3., 4. vai 6. punktā noteiktajam termiņam, kreditoram bez vajadzības atgādināt ir tiesības uz likumiskajiem nokavējuma procentiem, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) kreditors ir izpildījis savas līgumsaistības un juridiskos pienākumus;

b) kreditors nav laikus saņēmis maksājamo summu, izņemot gadījumus, kad parādnieks nav atbildīgs par nokavējumu.

[..]

3. Dalībvalstis nodrošina, ka komercdarījumos, kuros parādnieks ir publiska iestāde:

a) maksājuma termiņš nepārsniedz vienu no šādiem laikposmiem:
   i) 30 kalendārās dienas pēc tam, kad parādnieks saņēmis rēķinu vai līdzvērtīgu maksājuma pieprasījumu;
   ii) ja rēķina vai līdzvērtīga maksājuma pieprasījuma saņemšanas diena nav skaidri noteikta – 30 kalendārās dienas pēc preču vai pakalpojumu saņemšanas dienas;
   iii) ja parādnieks saņem rēķinu vai līdzvērtīgu maksājuma pieprasījumu agrāk nekā preces vai pakalpojumus – 30 kalendārās dienas pēc preču vai pakalpojumu saņemšanas dienas;

iv) ja pieņemšanas vai pārbaudes procedūra, ar kuru ir jāpārbauda preču vai pakalpojumu atbilstība līgumam, ir paredzēta tiesību aktos vai līgumā un ja parādnieks saņem rēķinu vai līdzvērtīgu maksājuma pieprasījumu agrāk vai dienā, kad notiek šāda pieņemšana vai pārbaude – 30 kalendārās dienas pēc minētās dienas;

b) rēķina saņemšanas diena nav noteikta līgumā starp parādnieku un kreditoru.

4. Dalībvalstis var 3. punkta a) apakšpunktā minētos termiņus pagarināt ilgākais līdz 60 kalendārajām dienām:

a) publiskām iestādēm, kuras veic rūpnieciska vai tirdznieciska rakstura saimniecisko darbību, tirgū piedāvājot preces vai pakalpojumus, un uz kurām kā uz publiskiem uzņēmumiem attiecas pārredzamības prasības, kas noteiktas Komisijas Direktīvā 2006/111/EK (2006. gada 16. novembris) par dalībvalstu un publisku uzņēmumu finansiālo attiecību pārredzamību, kā arī par dažu uzņēmumu finanšu pārredzamību [(OV 2006, L 318, 17. lpp.)];

b) publiskām struktūrām, kas sniedz veselības aprūpes pakalpojumus un kas šajā nolūkā ir pienācīgi atzītas.

[..]

6. Dalībvalstis nodrošina, ka līgumā noteiktais maksājumu termiņš nepārsniedz 3. punktā paredzētos termiņus, ja vien līgumā nav īpaši noteikts citādi un ar nosacījumu, ka tam ir objektīvs pamatojums, ņemot vērā līguma īpatnības, un ka tas jebkurā gadījumā nepārsniedz 60 kalendārās dienas."

Itālijas tiesības

7 Direktīva 2011/7 Itālijas tiesību sistēmā tika transponēta ar 2012. gada 9. novembra *decreto legislativo n. 192 – Modifiche al decreto legislativo 9 ottobre 2002, n. 231, per l'integrale recepimento della direttiva 2011/7/UE relativa alla lotta contro i ritardi di pagamento nelle transazioni commerciali, a norma dell'articolo 10, comma 1, della legge 11 novembre 2011, n. 180* (Likumdošanas dekrēts Nr.°192, ar ko groza 2002. gada 9. oktobra Likumdošanas dekrētu Nr. 231 nolūkā pilnībā transponēt Direktīvu 2011/7/ES par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos saskaņā ar 2011. gada 11. novembra Likuma Nr. 180 10. panta 1. punktu) (2012. gada 15. novembra *GURI* Nr. 267). Savukārt ar 2002. gada 9. oktobra Likumdošanas dekrētu Nr. 231 Itālijas tiesību sistēmā tika transponēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/35/EK (2000. gada 29. jūnijs) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos (OV 2000, L 200, 35. lpp.).

8 Pasākumos, ko Itālijas Republika ir veikusi, lai nodrošinātu publisko iestāžu maksājumu savlaicīgu veikšanu, ietilpst 2013. gada 8. aprīļa *decreto-legge n. 35 – Disposizioni urgenti per il pagamento dei debiti scaduti della pubblica amministrazione, per il riequilibrio finanziario degli enti territoriali, nonché in materia di versamento di tributi degli enti locali* (Dekrētlikums Nr. 35 par steidzamiem noteikumiem publiskas iestādes nesamaksāto parādu samaksai, vietējo un reģionālo pašvaldību finansiālā līdzsvara atjaunošanai un vietējo pašvaldību nodokļu samaksai) (2013. gada 8. aprīļa *GURI* Nr. 82), kas, izdarot grozījumus, par likumu pārveidots ar 2013. gada 6. jūnija Likumu Nr. 64 (2013. gada 7. jūnija *GURI* Nr. 132), kā arī 2014. gada 24. aprīļa *decreto-legge n. 66 – Misure urgenti per la competitività e la giustizia sociale* (Dekrētlikums Nr.°66 par steidzamiem pasākumiem konkurētspējas un sociālā taisnīguma nodrošināšanai) (2014. gada 24. aprīļa *GURI* Nr. 95), kas, izdarot grozījumus, par likumu pārveidots ar 2014. gada 23. jūnija Likumu Nr. 89 (2014. gada 23. jūnija *GURI* Nr. 143). Šajos dekrētlikumos ir paredzēts piešķirt papildu finanšu līdzekļus, lai segtu parādus, kuri ir konkrēti, noteikta apmēra, kuriem ir pienācis atmaksas termiņš un par kuriem uzņēmumiem ir prasījumi attiecībā uz publiskām iestādēm.

9 Tika īstenoti nodokļu pasākumi, lai uzlabotu to uzņēmumu stāvokli, kuriem ir prasījumi attiecībā uz publiskām iestādēm, tostarp tika pieņemts 2013. gada 23. decembra *decreto-legge n. 145 – Interventi urgenti di avvio del piano "Destinazione Italia", per il contenimento delle tariffe elettriche e del gas, per la riduzione dei premi RC-auto, per l'internazionalizzazione, lo sviluppo e la digitalizzazione delle imprese, nonché misure per la realizzazione di opere pubbliche ed EXPO 2015* (Dekrētlikums Nr. 145 par steidzamiem pasākumiem nolūkā īstenot plānu "Mērķis – Itālija", stabilizēt elektroenerģijas un gāzes tarifus, samazināt transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības prēmiju apmēru, internacionalizēt, attīstīt un digitalizēt uzņēmumus, kā arī īstenot valsts būvdarbus un EXPO 2015) (2013. gada 23. decembra *GURI* Nr. 300), kas, izdarot grozījumus, par likumu pārveidots ar 2014. gada 21. februāra Likumu Nr. 9 (2014. gada 21. februāra *GURI* Nr. 43), 12. panta 7.*bis* punkts. Saskaņā ar šo tiesību normu uzņēmumi var veikt savu nodokļu parādu un neapšaubāmu publisko iestāžu parādu, kuru summa ir noteikta un kuriem ir pienācis atmaksāšanas termiņš, ieskaitu.

Pirmstiesas procedūra

10 Pēc vairākām sūdzībām, ko iesnieguši Itālijas uzņēmēji un uzņēmēju apvienības, Komisija 2014. gada 19. jūnijā nosūtīja Itālijas Republikai brīdinājuma vēstuli, kurā tai bija pārmests, ka tā nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir noteikti tostarp saskaņā ar Direktīvas 2011/7 4. pantu.

11 Ar 2014. gada 18. augusta vēstuli šī dalībvalsts uz minēto brīdinājuma vēstuli atbildēja, paziņojot Komisijai par konkrētiem pasākumiem, kas veikti, lai novērstu maksājumu kavējumus komercdarījumos starp publiskiem un privātiem subjektiem. Šos pasākumus veido Direktīvas 2011/7 priekšlaicīga transponēšana, darbības nolūkā likvidēt publisko iestāžu nesamaksāto parādu uzkrājumu, kā arī jaunas regulatīvas un administratīvas sistēmas izveide, kuras mērķis ir sekmēt šajā direktīvā paredzēto maksājuma termiņu ievērošanu un novērst publisko iestāžu nesamaksāto parādu uzkrājuma palielināšanos. Tajā pašā vēstulē Itālijas Republika precizēja, ka, lai gan tika veikti minētie pasākumi, nevar izslēgt, ka pastāv maksājumu kavējumi.

12 2014. gada 12. novembrī Komisija lūdza Itālijas Republiku tai nosūtīt divu mēnešu perioda ziņojumus, kas attiecas uz publisko iestāžu maksājumu termiņu faktisko ilgumu. Itālijas Republika šo lūgumu izpildīja, nosūtot Komisijai septiņus divu mēnešu perioda ziņojumus par laikposmu no 2014. gada 1. decembra līdz 2016. gada 6. augustam.

13 Ar 2016. gada 21. septembra vēstuli Komisija uzsvēra, ka divu mēnešu perioda ziņojumos, kas nosūtīti līdz šim datumam, ir ņemti vērā nevis visi rēķini, kuru adresāti ir Itālijas publiskās iestādes, bet gan tikai tie, ko minētās iestādes faktiski ir samaksājušas atsauces laikposmos. Tādējādi šī iestāde lūdza Itālijas Republiku sniegt tai atjauninātus datus par visiem rēķiniem.

14 Atbildot uz 2016. gada 21. septembra vēstuli, šī dalībvalsts 2016. gada 5. decembrī nosūtīja Komisijai ziņas, kas iegūtas, izmantojot komercparādu uzraudzības platformu, kura uzrādīja, ka vidējais maksājumu termiņš 2016. gada pirmajā pusgadā bija 50 dienas.

15 2017. gada 16. februārī, uzskatot, ka situācija, kas izriet no visiem Itālijas Republikas iesniegtajiem ziņojumiem, neatbilst Direktīvas 2011/7 4. pantam, Komisija izdeva motivētu atzinumu LESD 258. panta izpratnē un aicināja šo dalībvalsti to izpildīt divu mēnešu laikā.

16 2017. gada 19. aprīļa atbildē uz motivētu atzinumu Itālijas Republika norādīja, ka vidējais publisko iestāžu maksājumu termiņš ir 51 diena attiecībā uz visu 2016. gadu, proti, 44 dienas – valsts pārvaldes iestādēm, 67 dienas – nacionālajam veselības dienestam, 36 dienas – autonomajiem reģioniem un provincēm, 43 dienas – vietējām struktūrām, 30 dienas – valsts publiskajām struktūrām un 38 dienas – citām publiskām iestādēm.

17 Uzskatot, ka Itālijas Republika joprojām nav novērsusi Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punkta pārkāpumus, Komisija cēla šo prasību.

18 Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 16. panta trešajai daļai Itālijas Republika lūdza šo lietu izspriest Tiesas virspalātā.

Par prasību

Lietas dalībnieku argumenti

19 Komisija apgalvo, ka pašas Itālijas Republikas sniegtās ziņas pierāda, ka Itālijas publiskās iestādes ir pārsniegušas 30 vai 60 dienu maksājumu termiņus, kas ir noteikti Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punktā. Šāda pārsniegšana, kuras esamību šī dalībvalsts tieši nav apstrīdējusi, skarot visas publiskās iestādes un attiecoties uz vairākus gadus ilgu laikposmu.

20 Šajā ziņā Komisija uzsver, ka dati, kas pierāda apgalvotās pienākumu neizpildes esamību, ir reģistrēti un nepārtraukti tika atjaunināti laikposmā no 2014. gada septembra līdz 2016. gada decembrim.

21 Turklāt Komisija norāda, ka daži pētījumi, kurus ir veikušas citas struktūras un apvienības, ir pretrunā secinājumiem, kas ir izdarīti Itālijas Republikas iesniegtajos ziņojumos par diviem mēnešiem, saskaņā ar kuriem pastāvēja pakāpeniska vidējā maksājuma termiņa samazināšanās. Šie pētījumi liecina, ka vidējais maksājuma termiņš ir no 99 dienām (pētījums, ko veikusi *Confartigianato* – apvienība, kura pārstāv dažus amatniekus un MVU) līdz 145 dienām (pētījums, ko veikusi *Assobiomedica* – apvienība, kura pārstāv uzņēmumus, kas piegādā medicīnisko aprīkojumu Itālijas veselības iestādēm) vai pat līdz 156 dienām (pētījums, ko veikusi *ANCE* – būvniecības nozares uzņēmumu apvienība). Ierobežotā skaitā gadījumu maksājuma termiņš sasniedza pat 687 dienas (pētījums, ko veicis dienas laikraksts *Il Sole 24 Ore*).

22 Komisija uzskata, ka šāda ilgstoša un sistemātiska Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punktā paredzēto maksājuma termiņu pārsniegšana, kurā ir vainojamas Itālijas publiskās iestādes, pati par sevi ir šīs direktīvas pārkāpums, kurā ir vainojama Itālijas Republika. Kopš šīs direktīvas stāšanās spēkā dalībvalstīm saskaņā ar tās 4. panta 3. un 4. punktu ir pienākums ne tikai tiesību aktos, ar ko ir transponēta minētā direktīva, un līgumos par komercdarījumiem, kuros parādnieks ir viena no to publiskajām iestādēm, paredzēt maksimālos maksājuma termiņus, kas atbilst šīm tiesību normām, bet arī nodrošināt, ka šīs publiskās iestādes šos termiņus faktiski ievēro.

23 Šādā kontekstā Komisija norāda, pirmkārt, ka jēdziens "maksājuma termiņš" Direktīvas 2011/7 4. panta 3. punkta a) apakšpunkta izpratnē attiecas uz termiņu, kādā publiskajām iestādēm ir pienākums faktiski samaksāt savus komercparādus, un šo termiņu sāk skaitīt brīdī, kad iestājas konkrēti faktiskie apstākļi, piemēram, tiek saņemts rēķins, tiek saņemta prece vai tiek sniegts pakalpojums. Komisija piebilst, ka, lai definētu jēdzienu "maksājuma kavējums", šīs direktīvas 2. panta 4. punktā ir atsauce uz konkrētu elementu, proti, "maksājuma neveikšanu" līgumā vai tiesību aktos noteiktajā termiņā. Šāda jēdziena "maksājuma termiņš" interpretācija turklāt esot vienīgā, kas ļauj faktiski īstenot Direktīvas 2011/7 mērķi efektīvi novērst maksājumu kavējumus iekšējā tirgū.

24 Otrkārt, Komisija uzskata – tā kā Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punkta pārkāpums, ko ir izdarījušas publiskās iestādes, var izraisīt attiecīgās dalībvalsts atbildību, tam, vai šīs iestādes īsteno valsts varas prerogatīvas vai arī tās rīkojas *jure privatorum*, šajā kontekstā nav nozīmes. Turklāt jēdziens "līgumslēdzēja iestāde", uz kuru šīs direktīvas 2. panta 2. punktā ir atsauce, lai definētu jēdzienu "publiska iestāde", neesot atkarīgs no tā, vai pastāv valsts varas prerogatīvas.

25 Treškārt, Komisija norāda, ka tās piedāvāto Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punkta interpretāciju neatspēko 2017. gada 16. februāra spriedums *IOS Finance EFC* (C-555/14, EU:C:2017:121), uz ko Itālijas Republika ir atsaukusies savā atbildē uz motivēto atzinumu.

26 Runājot par ziņām, ko Itālijas Republika iesniedza Komisijai, tā apgalvo, pirmkārt, ka šīs ziņas, kas attiecas uz 2015.–2017. gadu un kas tika atjauninātas 2018. gada martā, pierāda publisko iestāžu vidējo maksājuma termiņu nepārtrauktu un sistemātisku uzlabošanos. Šī uzlabošanās izpaužoties kā vidējā kavējuma dienu skaita samazināšanās laikposmā no 2015. līdz 2017. gadam (no 23 dienām uz 8 dienām). Ja šī tendence apstiprinātos, attiecībā uz 2018. gadā izdotajiem rēķiniem varētu konstatēt Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punktā noteikto maksājuma termiņu ievērošanu.

27 Otrkārt, Itālijas Republika norāda, ka Komisijas izvēlētās analīzes metodes saistībā ar ziņām, kas ir sniegtas tās ziņojumos par diviem mēnešiem, ir neatbilstošas.

28 Šajā ziņā tā uzsver, pirmām kārtām, ka Komisijas izvēle drīzāk izmantot indikatoru, kas atbilst "vidējam maksājuma termiņam", nevis indikatoru, kas attiecas uz "vidējo kavējuma termiņu", ietekmē tās veiktās analīzes ticamību. Tā kā šī pirmā indikatora atskaites punkts nolūkā analizēt publisko iestāžu maksājuma kavējumu apmēru ir "standarta" 30 dienu termiņš, Komisija neesot ņēmusi vērā, ka Direktīvas 2011/7 4. panta 4. punktā paredzētais 60 dienu maksājuma termiņš attiecas ne tikai uz darījumiem, ko ir veikušas publiskas struktūras, kuras nodrošina veselības aprūpi, bet arī uz tiem, ko ir veikusi ikviena publiska iestāde, kura veic rūpniecisku un komerciālu saimniecisko darbību un kurai ir piemērojama Direktīva 2006/111. Otrām kārtām, Komisija šīs ziņas esot kļūdaini salīdzinājusi laika ziņā, neņemot vērā maksājumu veikšanas dinamiku. Tādējādi šīs iestādes veiktā analīze esot izkristalizējusies divu mēnešu perioda ziņojuma pēdējā nosūtīšanas brīdī, neņemot vērā vēlāk veiktos maksājumus.

29 Treškārt, Itālijas Republika apstrīd šī sprieduma 21. punktā minēto pētījumu rezultātus, jo tiem, ņemot vērā, ka iegūtajām ziņām nav ticamības un objektivitātes, neesot nozīmes.

30 Runājot par Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punkta piemērojamību, Itālijas Republika norāda, pirmkārt, ka no šo tiesību normu gramatiskās un sistēmiskās interpretācijas izriet, ka, lai gan šī direktīva liek dalībvalstīm tiesību aktos, ar ko tiek transponēta minētā direktīva, un līgumos par komercdarījumiem, kuros parādnieks ir viena no to publiskajām iestādēm, nodrošināt maksimālos maksājuma termiņus, kas atbilst minētajām tiesību normām, kā arī paredzēt, ka šo termiņu neievērošanas gadījumā kreditoriem ir tiesības uz maksājuma nokavējuma procentiem un uz atgūšanas izmaksu kompensāciju, šajās pašās tiesību normās savukārt nav prasīts, lai dalībvalstis nodrošinātu, ka to publiskās iestādes katrā ziņā faktiski ievēro minētos termiņus. Direktīvas 2011/7 mērķis esot saskaņot nevis termiņus, kādos publiskajām iestādēm faktiski ir jāsamaksā summas par to veiktajiem komercdarījumiem, bet tikai termiņus, kādos tām ir jāizpilda savas saistības, lai automātisku netiktu piemēroti sodi par maksājuma kavējumu.

31 Papildus tam, ka Direktīvas 2011/7 4. panta 6. punktā esot tikai noteikts ievērot "līgumā noteikto" maksājuma termiņu, no šīs direktīvas 4. panta 3. un 4. punkta neizriet, ka publiskajām iestādēm parādi ir jāsamaksā tajā paredzētajā termiņā. Runājot par jēdzienu "maksājuma termiņš", minētās direktīvas attiecīgajās tiesību normās tas neattiecoties uz termiņu, kādā publiskajām iestādēm faktiski ir jāsamaksā šādi parādi.

32 Otrkārt, Itālijas Republika norāda, ka Direktīvas 2011/7 4. panta 3. punktā tikai ir noteikti maksājuma termiņu atskaites punkti komercdarījumu ietvaros. Tādējādi šajā tiesību normā izdarītā atsauce uz faktiskajiem apstākļiem, kas ir rēķina saņemšana, preču saņemšana, pakalpojumu saņemšana vai arī preču pieņemšana vai pārbaude, nenozīmējot, ka dalībvalstij *in concreto* ir jānodrošina minēto termiņu ievērošana.

33 Treškārt, precīza termiņa, kādā ir jāizpilda Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punktā paredzētais pienākums, neesamība norādot, ka, runājot par maksājuma termiņu ievērošanu, šī direktīva attiecīgajai dalībvalstij uzliek nevis pienākumu sasniegt rezultātu, bet tikai pienākumus izmantot noteiktu līdzekli, kuru neizpildi var konstatēt tikai tad, ja šīs dalībvalsts situācija būtiski atšķiras no minētajā direktīvā paredzētās. Šajā lietā Komisijai iesniegtās ziņas pierādot, pirmkārt, publisko iestāžu komercparādu samaksas kavējumu būtisku un nepārtrauktu samazināšanos un, otrkārt, runājot konkrētāk par publiskajām iestādēm, kuras darbojas valsts veselības aprūpes jomā, nebūtisku kavējumu, kas tikai par pāris dienām pārsniedz šīs pašas direktīvas 4. panta 4. punktā paredzēto maksājuma termiņu.

34 Ceturtkārt, Itālijas Republika apgalvo, ka to nevar saukt pie atbildības par to, ka publiskās iestādes ir pārsniegušas maksājuma termiņus. Tā uzskata, ka tad, ja dalībvalsts iestāde rīkojas vienlīdzīgi ar privātu uzņēmēju, šī iestāde valsts tiesās atbild tikai par iespējamu Savienības tiesību pārkāpumu, tāpat kā privāts uzņēmējs. Šādos apstākļos, lai nodrošinātu Savienības tiesību ievērošanu, dalībvalstis var iejaukties tikai netieši, pareizi transponējot tiesību normas, kas šīm publiskajām iestādēm ir jāievēro, un nosakot sodus šo tiesību normu neievērošanas gadījumā. Paredzot maksājuma termiņus, kas nepārsniedz Direktīvā 2011/7 paredzētos, kā arī procentu samaksu par maksājuma kavējumu un atgūšanas izmaksu kompensāciju, Itālijas Republika esot ievērojusi minētajā direktīvā noteiktos pienākumus.

35 Katrā ziņā, pat ja pieņem, ka Direktīva 2011/7 Itālijas Republikai paredz pienākumu nodrošināt, ka publiskās iestādes savu komercdarījumu ietvaros faktiski ievēro maksājuma termiņus, tā norāda, ka esot atbildīga tikai par smagiem, turpinātiem un sistemātiskiem šīs direktīvas pārkāpumiem, kas var pierādīt LES 4. panta 3. punktā paredzētā lojālas sadarbības principa pārkāpumu.

36 Visbeidzot, runājot par 2017. gada 16. februāra spriedumu *IOS Finance EFC* (C-555/14, EU:C:2017:121), Itālijas Republika norāda, ka Tiesa šajā spriedumā apstiprināja regulatīvu mehānismu, kas publiskajām iestādēm ļauj sistemātiski novēloti samaksāt parādus kreditoriem, kuri nav atteikušies no maksājuma nokavējuma procentiem un atgūšanas izmaksu kompensācijas. Ja gadījumā, kā to apgalvo Komisija, būtu jāatzīst, ka publisko iestāžu maksājumu faktiski kavējumi ir Direktīvas 2011/7 pārkāpums, kurā ir vainojama attiecīgā dalībvalsts, Tiesa noteikti būtu konstatējusi, ka Savienības tiesībām neatbilst šāda rakstura regulatīvs mehānisms, jo tas atļauj publisko iestāžu komercparādu sistemātiski novēlotu samaksu. Itālijas Republika no tā secina, pirmkārt, ka tiesības, kas Direktīvā 2011/7 faktiski ir garantētas kreditoriem, attiecas tikai uz tajā noteiktajiem procentiem par maksājuma kavējumu un, otrkārt, ka šīs direktīvas mērķis novērst maksājumu kavējumus "ir izvirzīts tikai netieši".

Tiesas vērtējums

37 Savā prasībā Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka Itālijas Republika, nenodrošinādama, ka tās publiskās iestādes ievēro 30 vai 60 kalendāro dienu termiņus, kas ir piemērojami maksājumiem, kuri tām ir jāveic kā atlīdzība par komercdarījumiem ar uzņēmumiem, nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir noteikti Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punktā.

38 Saskaņā ar šīs direktīvas 4. panta 3. punkta a) apakšpunktu komercdarījumos, kuros parādnieks ir publiska iestāde, dalībvalstis nodrošina, ka maksājuma termiņš nepārsniedz 30 kalendārās dienas, sākot no tajā uzskatītajiem faktiskajiem apstākļiem. Runājot par minētās direktīvas 4. panta 4. punktu, dalībvalstīm tajā ir piešķirta iespēja šo termiņu pagarināt līdz ne vairāk kā 60 kalendārajām dienām tajā paredzēto publisko iestāžu un struktūru komercdarījumiem.

39 Runājot, pirmkārt, par šo tiesību normu interpretāciju, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai interpretētu Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās formulējums, bet arī tās konteksts un tajā tiesiskajā regulējumā izvirzītie mērķi, kurā šī norma ir ietverta (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 7. novembris, *UNESA* u.c., no C-105/18 līdz C-113/18, EU:C:2019:935, 31. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

40 Runājot, pirmkārt, par Direktīvas 2011/7 4. panta 3. punkta formulējumu, no tā, it īpaši no teikuma daļas "dalībvalstis nodrošina, ka komercdarījumos, kuros parādnieks ir publiska iestāde, [..] maksājuma termiņš nepārsniedz vienu no šādiem laikposmiem", izriet, ka šajā tiesību normā dalībvalstīm noteiktā pienākuma mērķis ir nodrošināt, ka to publiskās iestādes faktiski ievēro tajā paredzētos maksājuma termiņus.

41 Šajā ziņā ir jānorāda, ka minētā tiesību norma ir formulēta tikpat imperatīvi kā šīs direktīvas 4. panta 1. punkts, kas attiecas uz likumisko procentu samaksu par maksājuma kavējumu. No tā izriet, ka minētās tiesību normas dalībvalstīm nosaka nevis alternatīvus, bet gan papildu pienākumus.

42 Otrkārt, šo gramatisko interpretāciju apstiprina konteksts, kādā iekļaujas Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punkts.

43 Tādējādi ir jānorāda, ka šīs direktīvas 3. panta formulējums, kas attiecas uz uzņēmumu darījumiem, acīmredzami atšķiras no tās 4. panta formulējuma, kurš attiecas uz uzņēmumu un publisko iestāžu darījumiem. Protams, abos šajos pantos ir paredzēts, ka dalībvalstis nodrošina, ka kreditoram ir tiesības saņemt procentu samaksu maksājuma kavējuma gadījumā. Savukārt, runājot par maksājuma termiņu ievērošanu, ja minētās direktīvas 4. panta 3. punktā ir paredzēts precīzs pienākums, kas ir minēts šī sprieduma 40. punktā, tad šīs pašas direktīvas 3. panta 3. punktā ir tikai paredzētas kreditora tiesības uz procentiem šo termiņu pārsniegšanas gadījumā.

44 Šo analīzi apstiprina Direktīvas 2011/7 un pirms tam spēkā esošās Direktīvas 2000/35 salīdzinājums. Lai gan pirmās direktīvas 4. pantā, kas attiecas uz uzņēmumu un publisko iestāžu dalījumiem, ir skaidri noteikts, ka dalībvalstis nodrošina, ka maksājuma termiņš nepārsniedz 30 dienas vai atsevišķos gadījumos 60 dienas, otrajā direktīvā nebija nekādu šāda veida tiesību normu, un tās 3. pantā tikai bija noteikts pienākums maksāt nokavējuma procentus, kas šobrīd ir noteikts Direktīvas 2011/7 3. pantā, nenošķirot situāciju, kad parādnieks ir publiska iestāde.

45 Treškārt, Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punkta gramatisko un kontekstuālo interpretāciju apstiprina šīs direktīvas mērķi. Saskaņā ar minētās direktīvas 1. panta 1. punktu tās mērķis ir novērst maksājumu kavējumus komercdarījumos, lai nodrošinātu iekšējā tirgus pienācīgu darbību, tādējādi veicinot uzņēmumu un it īpaši MVU konkurētspēju.

46 Šajā ziņā no Direktīvas 2011/7 3., 9. un 23. apsvēruma kopā izriet, ka publiskās iestādes, kas veic lielu skaitu maksājumu uzņēmumiem un kam ir pieejamas drošākas, uzticamākas un nepārtrauktākas ienākumu plūsmas nekā uzņēmumiem, finansējumu var iegūt ar daudz izdevīgākiem nosacījumiem nekā uzņēmumi un tās savu mērķu sasniegšanā ir mazāk atkarīgas no stabilu tirdzniecības sakaru veidošanas nekā uzņēmumi. Runājot par minētajiem uzņēmumiem, šo iestāžu maksājumu kavējumi uzņēmumiem rada nepamatotas izmaksas, nelabvēlīgi ietekmējot to likviditāti un apgrūtinot to finanšu pārvaldību. Šie maksājumu kavējumi ietekmē arī uzņēmumu konkurētspēju un rentabilitāti, jo šiem uzņēmumiem minēto maksājumu kavējumu dēļ ir nepieciešams ārējs finansējums.

47 Šādi apsvērumi, kas ir saistīti ar lielo skaitu komercdarījumu, kuros publiskās iestādes ir uzņēmumu parādnieki, kā arī ar izmaksām un grūtībām, ko pēdējiem minētajiem rada šo iestāžu maksājumu kavējumi, norāda uz to, ka Savienības likumdevējs ir vēlējies dalībvalstīm noteikt pastiprinātus pienākumus saistībā ar uzņēmumu un publisko iestāžu darījumiem, un nozīmē, ka

Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punkts ir interpretējami tādējādi, ka tie liek dalībvalstīm nodrošināt, ka minētās iestādes, ievērojot šajās tiesību normās paredzētos termiņus, veic maksājumus kā atlīdzību par komercdarījumiem ar uzņēmumiem.

48 No iepriekš izklāstītā izriet, ka nevar piekrist Itālijas Republikas interpretācijai, saskaņā ar kuru Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punkts dalībvalstīm nosaka tikai pienākumu nodrošināt, ka šīm tiesību normām atbilst tiesību aktos un līgumos noteiktie maksājumu termiņi, kas piemērojami komercdarījumiem, kuros ir iesaistītas publiskās iestādes, un šo termiņu neievērošanas gadījumā paredzēt kreditora, kas ir izpildījis savas līgumiskās un likumiskās saistības, tiesības saņemt likumiskos procentus par maksājuma kavējumu, nevis pienākumu nodrošināt, ka šīs publiskās iestādes faktiski ievēro šos termiņus.

49 Šādu secinājumu nekādā ziņā neietekmē 2017. gada 16. februāra spriedums *IOS Finance EFC* (C-555/14, EU:C:2017:121), uz ko atsaucas Itālijas Republika.

50 Vispirms jāatgādina, ka šis spriedums, kas attiecas uz "[valsts] ārkārtas finansēšanas mehānismu piegādātāju maksājumiem" uz ierobežotu laiku, lai pārvarētu pieaugošus publisko iestāžu maksājumu kavējumus tautsaimnieciskās krīzes dēļ, ir nevis par Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punkta interpretāciju, bet būtībā par tās 7. panta 2. un 3. punkta interpretāciju, kas attiecas uz negodīgiem līguma noteikumiem un praksi maksājumu kavējuma procentu jomā.

51 Turklāt, minētā sprieduma 31. un 36. punktā atzīdama, ka, lai publiskas iestādes kreditora atteikšanās no maksājumu kavējuma procentiem un no atgūšanas izmaksu kompensācijas atbilstu Direktīvai 2011/7, tai ir jābūt ne vien brīvprātīgai, bet par to ir jāsaņem arī "tūlītēja" prasījumu pamatsummas samaksa, Tiesa, kā to ir norādījusi Komisija, uzsvēra būtisko nozīmi, kāda dalībvalstīm šīs direktīvas kontekstā ir jāpiešķir šādu summu faktiskai un ātrai samaksai.

52 Pretēji tam, ko apgalvo Itālijas Republika, no šī paša sprieduma nevar secināt, ka Tiesa būtu apstiprinājusi publisko iestāžu komercparādu sistemātiski novēlotu samaksu kreditoriem, kuri nav atteikušies no maksājuma nokavējuma procentiem un no atgūšanas izmaksu kompensācijas.

53 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jākonstatē, ka Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punkts ir interpretējami tādējādi, ka tie liek dalībvalstīm nodrošināt, ka to publiskās iestādes faktiski ievēro tajā paredzētos maksājumu termiņus.

54 Otrkārt, ņemot vērā Itālijas Republikas argumentāciju, kas minēta šī sprieduma 34. punktā, ir jānoskaidro, vai tas, ka publiskās iestādes pārsniedz šādus maksājumu termiņus, var veidot to pienākumu neizpildi, kas attiecīgajām dalībvalstīm ir noteikti LESD 258. panta izpratnē.

55 Šajā ziņā ir svarīgi atgādināt, ka dalībvalsts pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam principā var konstatēt neatkarīgi no tā, kādas šīs valsts iestādes darbība vai bezdarbība ir izraisījusi pienākumu neizpildi, pat ja runa ir par konstitucionāli neatkarīgu iestādi (spriedumi, 1970. gada 5. maijs, Komisija/Beļģija, 77/69, EU:C:1970:34, 15. punkts; 2009. gada 12. marts, Komisija/Portugāle, C-458/07, nav publicēts, EU:C:2009:147, 20. punkts, un 2018. gada 4. oktobris, Komisija/Francija (Priekšnodoklis par ienākumiem no kapitāla un kustamas mantas), C-416/17, EU:C:2018:811, 107. punkts).

56 Šajā gadījumā Itālijas Republika neapstrīd, ka Komisijas apgalvotā pienākumu neizpilde attiecas uz tās publiskajām iestādēm Direktīvas 2011/7 2. panta 2. punkta izpratnē. Šajā tiesību normā nolūkā definēt jēdzienu "publiska iestāde" ir izdarīta atsauce uz definīciju, kas jēdzienam "līgumslēdzēja iestāde" ir sniegta it īpaši Direktīvas 2004/18 1. panta 9. punktā, un šī atsauce atbilst Savienības likumdevēja vēlmei nodrošināt konsekvenci, kā par to liecina Direktīvas 2011/7 14. apsvērums.

57 Jānorāda, ka tad, ja tiktu apstiprināts Itālijas Republikas arguments, ka publiskās iestādes nevar atsaukties uz savas piederības dalībvalsts atbildību, kad tās rīkojas komercdarījuma ietvaros, ārpus to valsts varas prerogatīvām, Direktīva 2011/7, it īpaši tās 4. panta 3. un 4. punkts, ar ko tieši dalībvalstīm ir uzlikts pienākums nodrošināt, ka komercdarījumos, kuros parādnieks ir publiska iestāde, faktiski tiek ievēroti tajā paredzētie maksājuma termiņi, zaudētu savu lietderīgo iedarbību.

58 Treškārt, runājot par Komisijas apgalvotās pienākumu neizpildes patiesumu, ņemot vērā Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punktu, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pienākumu neizpildes esamība ir jāvērtē atkarībā no dalībvalsts situācijas, kāda pastāvēja motivētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās (spriedums, 2018. gada 18. oktobris, Komisija/Apvienotā Karaliste, C-669/16, EU:C:2018:844, 40. punkts un tajā minētā judikatūra), proti, šajā gadījumā 2017. gada 16. aprīlī.

59 Šajā ziņā no pēdējā divu mēnešu perioda ziņojuma, ko Itālijas Republika nosūtījusi Komisijai un kas sagatavots 2016. gada 5. decembrī, izriet, ka vidējais publisko iestāžu samaksas termiņš 2016. gada pirmajā pusgadā bija 50 dienas (47 dienas, izmantojot vidējo svērto rādītāju), un šie dati ir aprēķināti, pamatojoties uz darījumiem, ko veikušas vairāk nekā 22 000 publiskās iestādes un kas ir saistīti ar apmēram 13 miljoniem rēķinu, kurus tās saņēmušas.

60 Turklāt atbildē uz motivēto atzinumu un tās pielikumos Itālijas Republika norādīja, ka visā 2016. gadā vidējie samaksas termiņi bija 41 diena, ja ir runa par publiskajām iestādēm, kas neietilpst valsts veselības sistēmā, un 67 dienas, runājot par publiskajām iestādēm, kuras ietilpst valsts veselības sistēmā, un šie dati ir sagatavoti, pamatojoties uz rēķiniem, ko ir saņēmušas visas publiskās iestādes par šo pašu gadu (vairāk nekā 27 miljoni).

61 Runājot par Itālijas Republikas argumentu, ka pienākumu neizpilde ir jānovērtē, drīzāk pamatojoties uz vidējo kavējuma termiņu, nevis vidējo maksājumu termiņu, pietiek konstatēt, ka no atbildes uz motivēto atzinumu un no tās pielikumiem, kas minēti iepriekšējā punktā, katrā ziņā izriet, ka vidējie kavējuma termiņi 2016. gadā bija 10 dienas, runājot par publiskajām iestādēm, kuras neietilpst valsts veselības sistēmā, un 8 dienas, runājot par publiskajām iestādēm, kas tajā ietilpst.

62 Šīs ziņas apvienojumā ar tām, ko Itālijas Republika sniegusi kopš pirmstiesas procedūras uzsākšanas, par nepārtrauktu laika posmu, pierāda, ka vidējais termiņš, kādā Itālijas publiskās iestādes kopumā veica maksājumus kā atlīdzību par to komercdarījumiem, pārsniedza Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punktā paredzētos maksājumu termiņus.

63 Šajā ziņā jāuzsver, ka Itālijas Republika nedz apstrīd, ka tās publiskās iestādes kopumā caurmērā pārsniedza šos termiņus, nedz arī apgalvo, ka šo ziņu analīze, pamatojoties uz citām metodēm, būtu ļāvusi konstatēt minēto termiņu ievērošanu. Tomēr tā uzsver, pirmkārt, ka virkne pasākumu, kas veikti kopš 2013. gada, ir sekmējuši šo maksājumu kavējumu pakāpenisku samazināšanos un, otrkārt, ka pienākumu neizpildi var konstatēt tikai tad, ja pastāv smags, turpināts un sistemātisks Direktīvas 2011/7 4. pantā paredzēto pienākumu pārkāpums, kā tas nav šajā gadījumā.

64 Tomēr šādi apsvērumi nevar izslēgt, ka motivētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās pastāv to šīs valsts pienākumu neizpilde, kas tai ir noteikti saskaņā ar Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punktu (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2010. gada 4. marts, Komisija/Itālija, C-297/08, EU:C:2010:115, 77. un 78. punkts). Turklāt no Tiesas judikatūras izriet, ka prasība sakarā ar pienākumu neizpildi ir objektīva un ka tādējādi to pienākumu neizpilde, kas dalībvalstīm ir uzlikti saskaņā ar Savienības tiesībām, tiek uzskatīta par pastāvošu neatkarīgi no inkriminēto situāciju apmēra vai biežuma (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2003. gada 30. janvāris, Komisija/Dānija, C-226/01, EU:C:2003:60, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

65 Tādējādi, ja pieņem, ka tiek pierādīts, ka situācija saistībā ar publisko iestāžu maksājumu kavējumiem komercdarījumos, uz kuriem attiecas Direktīva 2011/7, uzlabojas, tas nevar būt šķērslis, lai Tiesa konstatētu, ka Itālijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir noteikti saskaņā ar Savienības tiesībām (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2019. gada 24. oktobris, Komisija/Francija (Slāpekļa dioksīda robežlielumu pārsniegšana), C-636/18, EU:C:2019:900, 49. punkts).

66 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jākonstatē, ka Itālijas Republika, nenodrošinādama, ka tās publiskās iestādes faktiski ievēro Direktīvas 2011/7 4. panta 3. un 4. punktā noteiktos maksājumu termiņus, nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir noteikti saskaņā ar šīm tiesību normām.

Par tiesāšanās izdevumiem

67 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Itālijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai šis spriedums ir nelabvēlīgs, ir jāpiespriež Itālijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) **Itālijas Republika, nenodrošinādama, ka tās publiskās iestādes faktiski ievēro maksājuma termiņus, kas ir noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/7/ES (2011. gada 16. februāris) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos 4. panta 3. un 4. punktā, nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir noteikti saskaņā ar šīm tiesību normām.**

2) **Itālijas Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]